

ตั้งปลัดกระทรวงสาธารณสุข : บทพิสูจน์วิสัยทัศน์ หมอน้อย “คิดใหม่ ทำใหม่”

ทามกลางกระแสการเปลี่ยนแปลงเศรษฐกิจ สังคมและการเมืองที่มีอัตราเร่งสูงมาก ทั้งในระดับโลกและในระดับประเทศ ทำให้องค์กรต่างๆ ต้องมีการปรับเปลี่ยนทั้งในด้านโครงสร้างและบทบาทหน้าที่ ให้สอดคล้องกับกระแสที่เกิดขึ้น ดังที่ เจมส์ ทอมสัน นักพฤกษศาสตร์ที่มีชื่อเสียงของโลก ได้กล่าวไว้ว่า “หากองค์กรใดต้องการให้องค์กรดำรงอยู่ องค์กรนั้นต้องมีการปรับเปลี่ยนองค์กรให้สอดคล้องกับสิ่งแวดล้อม”

การปรับเปลี่ยนองค์กรเพื่อสร้างประสิทธิภาพ บรรลุประสิทธิผล คอยสนองความพึงพอใจของผู้รับบริการและทำให้นุคลากรทำงานอย่างมีความสุขนั้น นับว่าเป็นเป้าหมายหลักของทุกๆ องค์กร พลังหลักในการขับเคลื่อนองค์กรไปสู่เป้าหมายดังกล่าวประกอบด้วย ผู้บริหาร และบุคลากรในองค์กรนั้นๆ

ในอดีตเป็นที่น่าเสียดายว่าการแต่งตั้งบุคคลดำรงตำแหน่งสำคัญในระดับกรมและกระทรวงต่างๆ มิได้ใช้ปัญญาใคร่ครวญอย่างรอบคอบ มิได้ใช้เกณฑ์ที่เท่าเทียมและเที่ยงธรรม มิได้นำผลการปฏิบัติงานมาเป็นหลักในการพิจารณาแต่งตั้งโยกย้าย รวมทั้งมิได้ยึดเป้าหมายขององค์กรเป็นหลักในการกำหนดบุคคลลงในตำแหน่งต่างๆ

การแต่งตั้งโยกย้ายในครั้งนี้น่าจะเป็นที่จับตามองของสังคม เพราะผู้นำสูงสุดในการบริหารประเทศดูเหมือนจะกำหนดคนโยกย้ายในการโยกย้ายข้าราชการแตกต่างออกไปจากประเพณีที่เคยทำกันมาแต่งตั้งเดิม การแต่งตั้งโยกย้ายที่โปร่งใส ยึดถือความรู้ความสามารถ และความตั้งใจหรือความพยายามในการทำงานเป็นเกณฑ์หลัก ได้รับการคัดสรรอย่างหนักแน่นจากผู้นำของประเทศ

การแต่งตั้งโยกย้ายโดยการซื้อขายตำแหน่ง จนกระทั่งมีเรื่องราวอื้อฉาวในหน่วยงานสื่อพิมพ์นั้น คงจะไม่เกิดขึ้นอีก การแต่งตั้งที่ถือหลักการเรื่องความซื่อสัตย์ โดยตั้งบุคคลที่ไม่ค่อยทำงานหรือทำงานไม่เป็น แต่เป็นคนที่ยักยอกอำนาจไว้ได้ คงจะไม่มีให้เห็นเช่นกัน และการแต่งตั้งโดยยึดหลักอาวุโสละเลยความสามารถและความคิดสร้างสรรค์ ก็คงกลายเป็นอดีต

องค์กรราชการในปัจจุบัน โดยเฉพาะกระทรวงสาธารณสุข ซึ่งเป็นองค์กรแนวหน้าองค์กรหนึ่งในการนำนโยบายสำคัญของรัฐบาลไปปฏิบัตินั้น ต้องการบุคคลเช่นโรมาเป็นหัวหน้าทีมในการผลักดันและขับเคลื่อนการปฏิบัติให้บรรลุผลตามเป้าหมายของนโยบาย

แน่นอนคงไม่ใช่บุคคลที่เหลื่ออยู่เพียงปีเดียวก็เกษียณ คงไม่ใช่บุคคลที่ประนีประนอมแกงเข้ากับทุกฝ่ายได้แต่ทำงานไม่เป็นและไร้ความคิดสร้างสรรค์ คงไม่ใช่บุคคลที่ไม่กล้าแสดงความคิดเห็นขัดแย้งหรือเสนอแนะต่อรัฐมนตรี คงไม่ใช่บุคคลที่ระมัดระวังรักษาภาพพจน์ของตนเองจนไม่กล้าทำอะไรใหม่ๆ

แล้วผู้นำกระทรวงเช่นไรที่จะเป็นหลักในการนำผลการปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล เจื่อนใจ *ประการแรก* ที่ควรมีพิจารณาคือ ระยะเวลาที่จะเข้ามาดำรงตำแหน่งไม่ควรต่ำกว่า 2 ปี เพื่อให้การนำนโยบายไปปฏิบัติมีความต่อเนื่องไม่ขาดตอน

ประการที่สอง เรื่องความมีวิสัยทัศน์ที่กว้างไกลและแจ่มชัด สามารถวิเคราะห์แนวโน้มของปัญหาต่างๆ ด้านสาธารณสุข เพื่อนำมากำหนดเป็นทิศทาง พันธกิจ และมาตรการในการแก้ปัญหาได้อย่างเป็นองค์รวม

ประการที่สาม เป็นผู้ที่มีความสามารถในการนำวิสัยทัศน์ของกระทรวงไปถ่ายทอดให้กับผู้ปฏิบัติงานในระดับล่างได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยต้องทำให้ผู้ปฏิบัติงานมีความผูกพันและยอมรับวิสัยทัศน์นั้นเป็นค่านิยมหลักในการปฏิบัติ ดังที่นักคิดนักปฏิบัติที่สำคัญท่านหนึ่งของโลก เคยกล่าวว่า “เมื่อความคิดจิตสำนึกในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง ได้รับการยอมรับและนำไปปฏิบัติมันก็จะกลายเป็นพลังทางวัตถุพร้อมจะเปลี่ยนแปลงโลก”

ประการที่สี่ คือเป็นผู้มีความสามารถในการประสานงานทั้งภายในประเทศและภายนอกประเทศ เพื่อสร้างโอกาสในการร่วมมือ ประสาน และแลกเปลี่ยน ทวิพยากร บุคลากร ประสพการณ์ และภูมิปัญญา อันจะนำไปสู่การแสวงหาแนวทางการแก้ปัญหาต่างๆ ด้านสาธารณสุขได้อย่างรอบด้าน

ประการที่ห้า ควรเป็นผู้สนับสนุนภูมิปัญญาท้องถิ่น ในการป้องกันรักษา และฟื้นฟูป่วยอย่างเป็นระบบครบวงจร เพื่อเป็นรากฐานในการสร้างการพึ่งตนเองด้านสาธารณสุขให้สังคมไทยในอนาคตต่อไป

การแต่งตั้งโยกย้ายในครั้งนี้นี้ของกระทรวงต่างๆ รวมทั้งกระทรวงสาธารณสุข เป็นบทพิสูจน์วิสัยทัศน์และแนวทางการบริหารของรัฐมนตรีว่าจะสามารถรับสวาททางความคิดและวิธีการบริหารใหม่ๆ ของท่านนายกรัฐมนตรีได้มากน้อยเพียงใด ด้วยความเฉลียวฉลาดของหมอน้อยแห่งกระทรวงสาธารณสุข คงไม่ยากที่จะเข้าไปริขรณและวิคิดของท่านนชกฯ

หากมีตกหลุมพรางของหมอบางคนที่อยู่รอบข้าง โปรดเตือน